

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Názov projektu:	Rozvojom gramotností k pokroku vo vzdelávaní
Kód ITMS projektu:	312011V381
Názov pedagogického klubu:	2.2.3 Klub učiteľov PrG GTV SL Číslo rozpočtovej položky 5.6.3
Dátum stretnutia pedagogického klubu	14. 11. 2022
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Meno koordinátora pedagogického klubu	RNDr. Jana Haničáková
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	gymntvsl.edupage.org

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

Hodnotenie prírodovednej gramotnosti žiakov. Metódy a formy.

Kľúčové slová: výsledky dosiahnuté implementáciou prírodovednej gramotnosti,

1. Otvorenie, oboznámenie s programom
2. Nové metódy a formy hodnotenia prírodovednej gramotnosti žiakov
3. Diskusia
4. Závery a odporúčania

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

1. Otvorenie zasadnutia klubu, oboznámenie s programom.

2. Témou tohto stretnutia bolo oboznámiť sa metódami a formami hodnotenia prírodovednej gramotnosti. Členky klubu prírodovednej gramotnosti majú pedagogickú prax v rozmedzí 8 až 30 rokov. Majú dostatok skúseností a vedia, že na každú cieľavedomú ľudskú činnosť vplývajú tri faktory: plánovanie činnosti, vlastná činnosť a kontrola činnosti. Samozrejme, toto platí aj pre vyučovací proces. Hoci majú vyučujúce predmetov biológia, chémia a geografia overené formy hodnotenia dosiahnutých vedomostí a zručností, na tomto stretnutí sa oboznámili s novými formami a metódami hodnotenia žiakov. Priblížila im ich vyučujúca chémia Jana Haničáková. Spolu s kolegyňami sa zhodli na tom, že hodnotenie im pomáha priradiť akúsi hodnotu vedomostiam a zručnostiam, ktorú žiaci dosiahli. Napovie im, do akej miery sa žiakom niečo podarilo alebo nepodarilo, aký prínos to malo pre tie oblasti, ktoré

chceli svojou prácou ovplyvniť. Je dôležité rozumieť tomu, čo hodnotením chceme dosiahnuť a podľa tohto vyhodnotenia sa rozhodnúť, čo, sme urobili správne a čo by bolo potrebné v našej práci zmeniť.

V súčasnosti sa do popredia dostáva konštruktivistický princíp. Základom takejto koncepcie je žiakova aktivita, pretože sa vychádza z predpokladu, že žiak si zapamätá viac informácií, ak pracuje s materiálom samostatne a v procese zážitkového učenia. Je vhodné, keď vyučovacie procesy sú orientované na žiaka a zohľadňuje jeho potreby a pocity. Žiak sa stáva subjektom vyučovacieho procesu. Ak chceme dosiahnuť, aby sa žiak skutočne učil, musíme mu dať možnosť byť na hodinách aktívnym. Učenie sa takto stáva viac humanisticky orientované, dodržiava sa individuálny prístup v hodnotení – žiak porovnáva rozvoj svojich zručností so sebou samým v určenom čase. Hodnotenie je všestranné, hodnotí sa kognitívna, afektívna i psychomotorická stránka osobnosti, teda ide o komplexné hodnotenie žiaka. Učiteľ pri hodnotení uprednostňuje pozitívne prvky, vychádza z kladov žiaka, povzbudzuje ho, čiže ide o pozitívne orientované hodnotenie.

Individualizovaný spôsob hodnotenia je úzko spojený s novými spôsobmi hodnotenia. Napríklad:

Open-book exam

Je to skúšanie, pri ktorom žiaci môžu používať akúkoľvek literatúru a iné pomôcky. Takéto skúšanie a následne hodnotenie je zamerané na vyššie poznávacie procesy, schopnosť riešiť problémy, tvoriť a navrhovať projekty, získavať rôzne druhy informácií a pod.

Samostatná práca žiakov

V rámci tejto činnosti žiaci zostavujú úlohy (otázky), ktorými skúšajú svojich spolužiakov. Ide o zmenu role učiteľa a žiaka. Žiak sa na istý čas dostáva do pozície učiteľa.

Formatívne hodnotenie

Jedným z účinných postupov vedúcich k efektívnemu vzdelávaniu žiakov je aj formatívne hodnotenie. Učitelia, ktorí ho používajú, neporovnávajú žiakov medzi sebou, ale sa zameriavajú na dosahovanie učebných cieľov pri každom z nich. Toto okrem iného umožňuje každému študentovi zažiť spokojnosť z vykonanej práce a získať náležitú dôveru vo svoje schopnosti. Formatívne hodnotenie je založené na:

- *dôraze na komunikáciu medzi žiakom a učiteľom a žiakmi navzájom,*
- *pravidelnom a častom vyhodnocovaním práce žiakov (poskytnutie spätnej väzby – informácie o tom, čo sa podarilo, na čo je potrebné sa zamerať v budúcnosti a ako pritom treba konkrétne postupovať),*
- *stanovenie výučbových cieľov a sledovanie pokroku každého žiaka na ceste k týmto cieľom,*
- *podporovanie zodpovednosti študentov za svoje vlastné učenie.*

Najznámejšie techniky formatívneho hodnotenia:

Spýtaj sa troch a potom mňa

Skôr ako požiada žiak o pomoc učiteľa pri riešení úloh, musí sa spýtať troch spolužiakov, či poznajú správne riešenie.

Vzájomná kontrola domácej úlohy

Domácu úlohu je možné využiť nielen pre opakovanie učiva, ale aj pre vedenie žiakov k vzájomnému hodnoteniu a sebahodnoteniu. Namiesto toho, aby učiteľ kontroloval domácu úlohu, napíše výsledky na tabuľu a žiaci si vo dvojiciach alebo v skupinách vymenia zošity a skontrolujú domácu úlohu.

Dve hviezdičky a jedno želanie

Pri hodnotení domácich úloh žiaci označia dvoma hviezdičkami to, čo bolo v úlohe dobré a zároveň navrhnu, čo je potrebné zlepšiť a zopakovať.

Portfólio

Je to súbor prác žiaka zozbieraných za určité časové obdobie učenia sa žiaka, ktoré poskytuje rôzne informácie o skúsenostiach a jeho pracovných výsledkoch. Zachytáva a uchováva celý rad informácií o vývoji a pokroku žiakovej práce. Slúži ako pomôcka na sledovanie, dokumentáciu a hodnotenie procesu učenia sa v komplexnej povahe, kde ide nielen o vedomosti, ale aj zručnosti žiaka. Má slúžiť predovšetkým na ocenenie žiakovho pokroku a úsilia, má ho povzbudzovať k posudzovaniu vlastného pokroku a obohatiť spoluprácu učiteľa a žiaka na hodnotení. Vede sa predovšetkým na sledovanie autentického učenia, vedie žiaka k zamýšľaniu sa nad jeho vlastnou prácou a ponúka mu možnosť rozhodnúť o kvalite vykonanej práce.

Autentické hodnotenie

Cieľom hodnotenia by malo byť prispieť k úspechu výchovno-vzdelávacieho procesu a zároveň k rozvíjaniu schopností a osobnosti žiakov, preto stratégie hodnotenia smerujúce k týmto cieľom nazývame aj rozvíjajúce hodnotenie. Typ uvedeného hodnotenia je tvorený za účelom zviditeľniť poznatok, ktoré má byť žiakom osvojený a učiteľ má rozhodovať o tom, akým spôsobom pomôže svojim žiakom v učebnom prograse. Učiteľ môže použiť rozvíjajúce hodnotenie v učebnom procese ako výskumný nástroj, pomocou ktorého sa môže dozvedieť čo najviac o vedomostiach, schopnostiach a zručnostiach žiakov. Niektoré zahraničné zdroje rozvíjajúce hodnotenie charakterizujú aj prívlastkom autentické hodnotenie a popisuje ho ako súbor nástrojov istej skupiny rozvíjajúcich hodnotení, ktoré slúžia na jednoduché testovanie skrytých alebo efektívne ťažko merateľných schopností, zdatností žiakov, ktoré sa prejavujú počas výchovno-vzdelávacieho procesu konštruktivistického charakteru, ako je napríklad skupinové vyučovanie formou kooperácie alebo kolaborácie, aktivizujúce formy a metódy vyučovania alebo formy a metódy umelecko-tvorivého charakteru. Autentickosť rozvíjajúceho hodnotenia spočíva hlavne v oboznámení žiakov s výzvami reálneho sveta, ktoré vyžadujú od neho použitie poznatkov a schopností. Zároveň má tendenciu poskytnúť celkový obraz o žiakovej zdatnosti. Má teda aj holistický charakter. Učiteľ organizuje vyučovací proces tak, aby bol čo najbližšie reálnemu životu. Pri tomto spôsobe hodnotenia sa nehodnotí umelá školská úloha, ale najmä výkon žiaka, ktorý má význam v bežnom živote (napríklad pri príprave na školský výlet je potrebné naplánovať jeho rozpočet, vytvoriť plagát na Deň otvorených dverí a podobne). Súčasťou autentického hodnotenia môže byť aj sebahodnotenie žiakov ako nástroj zlepšovania žiaka.

Sebahodnotenie žiaka

Sebahodnotenie žiaka je podmienené vopred premyslenými postupmi, formami učebných činností, pri ktorých žiaci budú mať možnosť kontrolovať, porovnávať a opravovať túto činnosť a výsledok činnosti. Rozvoj sebahodnotenia a hodnotiaceho myslenia žiaka predpokladá aktívny podiel žiaka na hodnotení, sebahodnotení a regulácii vlastnej učebnej činnosti. Zmyslom sebahodnotenia je naučiť žiakov, aby vedeli hodnotiť vlastné učebné výkony, posúdiť vlastné sily a schopnosti. Sebahodnotenie žiakov patrí k humanisticky chápanému hodnoteniu žiakov, kde ide o:

Hodnotenie podporujúce učenie

Cieľom tohto učenia je monitorovať a hodnotiť proces metakognitívneho poznatku žiaka. Centrom procesu hodnotenia podporujúceho učenie sa je žiak, ktorý sa v danom kontexte stáva kritickou spojkou medzi hodnotením a učením. Ak žiak je aktívnym, zainteresovaným a kritickým hodnotiteľom, tak pochopí informácie, pospája ich s predchádzajúcimi informáciami, s existujúcim poznatkom a adaptuje ich do ďalšieho procesu učenia. Je to regulovaný proces, ktorý prebieha vtedy, keď žiak sleduje a pozoruje svoj proces učenia sa a spätnoväzbové výsledky použije a včleňuje na vytvorenie zmien vo svojom poznatku. Hodnotenie podporujúce učenie žiaka aj učiteľa podnecuje a aktivizuje k sebareflexii, posúdeniu činnosti a výkonu, ako aj plánovaniu ďalších krokov v pokroku vzdelávacieho procesu. Idea hodnotenia podporujúceho učenia vychádza z presvedčenia, že žiak je schopný stať sa adaptabilným, flexibilným, nezávislým a zodpovedným za svoje rozhodnutia počas svojho procesu učenia.

3. Členky klubu prírodovednej gramotnosti sa k jednotlivým metódam a formám vyjadrovali už počas prezentácie, v diskusii formulovali závery a odporúčania

ZÁVERY A ODPORÚČANIA:

- zaradiť do vyučovania nové formy hodnotenia, napr. individualizovaný spôsob hodnotenia a jeho formy: open-book exam, samostatná práca žiakov, formatívne hodnotenie, spýtaj sa troch a potom mňa, vzájomná kontrola domácej úlohy, dve hviezdičky a jedno želanie, portfólio, autentické hodnotenie, sebahodnotenie žiaka, hodnotenie podporujúce učenie

Vypracoval (meno, priezvisko)	RNDr. Jana Haničáková
Dátum	14. 11. 2022
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ivana Hurtošová
Dátum	15. 11. 2022
Podpis	

Príloha: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu